

Dvorszky Hedvig művészettörténész

**MOLNÁR IMRE BŐRMÍVES
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA, 2020. OKTÓBER 15.**

Klebelsberg Kultúrkúria, Budapest II., Templom u. 2.

Kedves Egybegyűltekt!

Kedves Művész Úr! Kedves Imre!

Ünnepelni jöttünk egy kivételes eseményre, Molnár Imre bőrmíves mester és művész úgymond „majdnem gyűjteményes” kiállítására.

Ezt a majdnem szót is éppen úgy maga a művész adta ennek a reprezentáns eseménynek, amint a kiállítás címét is, tudniillik, hogy

„VAN BŐR A KÉPEMEN”.

Olvasatán egészen biztosan először mindenki meghökkent, hiszen a magyar nyelvben ezt a kifejezést azokra a személyekre szokták mondani, akik szerénységet nem ismerve, bántóan előtérbe tolakszanak.

No de Molnár Imre valóban alkot bőryanagokból képeket is! Így tehát a cím teljesen joggal lehet az ő mesterségének a címere.

Ám a rá oly jellemző huncut kacsintással még tovább fokozza ezt a címmel játszó meglepetést, amikor azt állítja, hogy ez a *szinte születésnap*, nagylélegzetű kiállítása csak *majdnem* az, ami... Vagyis, kedvesen-titkolózva, már most is megígéri a folytatás lehetőségét.

Kedves Imre,

Te valójában nemcsak az iparművészek körében vagy nagyon is szerény, hanem a rangos megbízásaid közepette, más műfajokban híres művészek miliójében sem változtál meg.

A változást egyik tanulásodból a másikba vezető folyamatos ismeret gyarapításoddal. a szakmai életed egymásra épülő szakaszaiban vitted végig.

***

Molnár Imre édesapja 1925-től kertészként dolgozott a **Margitszigeten** és így ez a 144 kataszteri holdas gyönyörű sziget volt csaknem két évtizedig az otthona. Ennek az irigylésre méltó paradicsomi kertnek a hangulata kísérte a továbbiakban is. Az Újpesten lévő **Könyves Kálmán Gimnáziumba** iratták, ahol azok a kiváló tanárok okították a tudnivalókra, akiket az akkori a rendszer erre a központoktól jó távolosó, külvárosi helyre száműzött. Újpest volt a korabeli bőriparosok, kézművesek, csizmadiák, lóserszámkészítők évszázados hagyományainak a folytatója az ott működő öt bőrgyárával a Timáripari Szövetkezettel meg a Bőripari iskolával. Molnár Imre ősei is ebben a bőriparban dolgoztak, **így került ő is mint harmadik generációs ebbe a szakmába**. Első munkahelye is ott, a már akkor is a nyugat-európai piaci megrendelésre dolgozó Divat Cipőgyár modellkészítő műhelyében volt.

Amikor házasságkötése után 1967-ben Csepelre egy ottani kertés vidék egyik házába költözött, beiratkozott a Csepeli Képzőművész Körbe, majd megtalálta az akkoriban már neves művészek alkotta **Csepeli Kört** – abban bontakoztatta ki rajzkészségét. Ezt az 1972-ben 25 éves jubileumát ünneplő művészeti szabadiskolát és kört ekkoriban fedezték fel fokozatosan a korszak változatos stílusirányzatait képviselő művészek. Így került kapcsolatba Molnár Imre a konstruktivista **Bak Imre** festővel, az Erdélyből áttelepült **Péterffy László** szobrásszal, **Karsay Zsigmond** festővel – aki rá a legnagyobb hatást gyakorolta –, és sok más akkoriban forradalmár mentalitású művésszel, sőt a számos művészt támogató **Supka Magdolna** művészettörténésszel, a Magyar Nemzeti Galéria tekintélyes személyiségével. Amikor ma a 70-es évek művészi forrongásairól beszélünk, a részletezés nélkül is ezekre az élesztő helyekre gondolunk.

Mondhatjuk, az isteni gondviselés vezette Molnár Imrét ebből az ipari hangulatú világból már 1970-ben a később szintén nagy szellemi forradalmat indító **tokaji művésztáborba**, majd ennek révén a **Fiatál Népművészek Stúdiójába**, amely döntően a városi fiatalokat fogta össze a népi kultúra hagyományainak újrafelfedezésére meghódítva őket. Ennek a mozgalomnak – a teljesség igénye nélkül – voltak szellemi irányítói **Nagy László, Csoóri Sándor Makovecz Imre, Péterffy László, Csete György és felesége Ildikó**, és még jó néhányan.

Csoóri a Tiszatáj című folyóirat 1973-as számában erről írta, hogy *„a stúdió fiatal művészei olyasféle élet és munkastílus kialakítására törekedtek, amely a kanáltól a székig a faldíszektől a felépülő ház homlokzatáig magán hordja egy nép ízlésjegyeit”*. Csoóri szerint ez a magatartás sem nem népművészet, iparművészet vagy képzőművészet mint afféle szokásos kategória, hanem szemléletében és formálásában *„a mi népi kultúránk tárgyi, építészeti és formai elemeire támaszkodik”*.

Így aztán a tokaji majd a **fadd-dombori (kisközség) népművészetinek nevezett nyári művésztáborok** új szemléletet, új lendületet adtak Molnár Imre életének: a bőrrel, mint anyaggal, a belőle készíthető használati tárgyakkal kezdett foglalkozni. Ez éppúgy jelentette a szakirodalom tanulmányozását a Néprajzi Múzeumban és a Széchényi Könyvtárban, mint a vállán tarisznyával tett országos felfedező utakat.

Így beszélt erről: *„felkerestem bőrrel dolgozó mindenféle mestereket, lószerszámkészítőt, bőrdíszművest, könyvkötőt, bocskorkészítőt, csizmadiát, cipészt, szűcsmestert. Volt, aki kizavart a műhelyéből, mert féltette a tudását az ország más vidékéről oda tévedt érdeklődőtől, és volt, aki a keblére ölelt és napokra marasztalt, mert végre jött egy fiatal érdeklődő, akinek továbbadhatja a tudását...”* Dolgozott könyvkötő műhelyben, bőrdíszmű üzemben és minden olyan helyen, ahol elsajátíthatta a bőrös szakmák gyakorlati ismereteit. Ma a csodálatosan rendezett, egyszerű, de minden régi és modern szerszámmal felszerelt műhelyében az igazi mesterek önérzetes biztonságával nyúl valamennyi munkafázishoz, miközben azt mondja, hogy számára a tárgykészítés *„örök öröm forrása”*.

Az igazi mesterek alázatával nyúl az anyaghoz és a munkához, hogy a nyersanyagtól indulva delikát eleganciájú női táskákat, öveket, vagy könyvborítókat, mappákat, majd bőrpergameneket, bőrképeket és bélelt díszdobozokat, tokokat készítsen. Később hasonlóképpen kelt külföldi felfedező utakra Hollandiába, Belgiumba, Olasz- és Spanyolországba, híres kézműves, vagy könyvvásárookra, bőr- és kellékgyártók világkiállításaira, vagy a világ legnagyobb bőr-múzeumába a németországi Frankfurt melletti Offenbachba.

Számos magyarországi és külföldi egyéni és másokkal közös kiállítása mellett már fiatalon, 1973-ban elnyerte a **Népművészet Ifjú Mestere** címet, egy év múlva a népi **iparművész közösségbe** vették fel. 1979-ben a Művészeti Alap tagja lett, de amikor megismerték különleges egyedi tárgykötő képességeit, 1992-ben meghívták a **Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének** tagjai közé. Majd 2011-ben Ferenczy Noémi-díjjal ismerték el munkásságát, a **Magyar Művészeti Akadémia** pedig 2013-ban vette fel **levelező tagjai** közé.

Bizonyára nem véletlen, hogy egykori vidéki felfedezőútjaira emlékezve, ő szívesen adta át tudását kezdetben a debreceni Kölcsey Művelődési Központ és a Néprajzi Múzeum által közösen szervezett **országos bőrműves nyári táborokban**, majd később a **Nádudvari Kézműves Iskolában**.

Sokféle szakmai és kiállítási élményei közül talán kiemelnék néhányat.

Például különleges megbízásai során került évtizedeken átívelő személyes barátságba **Hoppál Mihály** néprajzkutató tudóssal és baráti körével, aki a 80-as évek elején elhatározta, hogy egy Bizottságot hoz létre, amely minden évben egy vagy több, arra érdemes személynek különleges díjat adományoz a hazának tett szolgálatáért. A bronzéremet Péterffy László, a latin nyelvű pergamen oklevelet Molnár Imre készítette. Ezt a Kádár-korszak nehéz éveiben, mindig március 15-én adták át kellő ünnepélyességgel Hoppálék otthonában, a szellemi gazdagságban, értékkeremtésben kiváló meghívottak körében. Az évtizedek alatt legalább negyven oklevelet készített Molnár Imre azoknak, akik ma már a magyar művészértelmiség meghatározó személyiségei.

Hasonlóképpen az ő mesteri keze munkája a **II. János Pál pápának** a Péri József ötvösművész készítette ezüst rózsafüzérhez komponált fehér borjúbőrrel borított díszdoboz, vagy az **Antal József születésnapjára készített** pergamen kötésű kódexhez készült bársonytok a család címerével, és említhetnénk még számos különleges alkalomra tőle és társuló művészekkel közösen alkotott emlék- vagy dísz tárgyat.

2014-ben a **Magyar Népi Iparművészeti Múzeumban** rendezett nagyszabású önálló kiállításán már együtt szerepeltek az egyedi iparművészeti alkotásai a képzőművészeti igénnyel komponált önálló műveivel.

Vásáry Tamás, a kiváló zongoraművész és karmester a közelmúltban az újonnan indult **Országút** című kulturális lapban a vele készült interjúban azt mondta, hogy *„az ókorban évezredekig alig változott a művészet stílusa; a hagyományt követte. Később ha változott is, de lassabban, és ezért a közönség számára érthetőbben. Most egyik pillanatról a másikra átalakul, mert ami ismert, az régi és ami régi, az nem elég jó.”* Majd így folytatja: *„A tudományok az anyagi világot vizsgálják, miközben az embernek csak az egyik része anyag, a másik anyagtalan. A szerelmet nem tudjuk leírni. Életünk nagy része racionálisan nem magyarázható, és nem is adható át... miközben a mindenség és köztünk ugyanaz a kapcsolat, mint a sejteink és köztünk. Az egésznek a részei vagyunk...”*

Talán elmondhatjuk hogy **Molnár Imre** bőrműves, aki a nagy hagyománykutatók nyomában lépve csak tiszta forrásból merítette tudását, egy ősi eredetű mesterséggel állati anyagot formált át úgy, hogy annak **tárggyá** tételéhez az ember anyag-alakító tudását használta, de **egyedivé**, a maga szellemi többlet képességével alakítja mindazt a „témát”, mit célul kapott vagy választott.

Másrészt elmondhatjuk munkáiról azt is, hogy megalkotta a kortárs magyar kézművesség már kiveszőfélben lévő egyik műfajában, a bőrművészetben a magyar népi hagyomány és a modern design személet értékőrző és új értéket teremtő darabjait.

Molnár Imre bőrművésznek sok szeretettel gratulállok munkáihoz.

***

De hogy ezt a kiállítás megnyitót a Molnár Imrére oly jellemző szellemes gondolatokkal fejezzük be, idézek néhányat az ő megfigyeléseiből, amely szerint nem is gondolnánk, hogy a közmondásaink között mennyi minden szól a bőrről.

Cserben hagyta (ma az autós az áldozatát, de: a tímár vagy a segédje a bőrt hagyta benn a cserlében, tönkretéve azt)

Bőrével fizet (életével lakol)

Lesül a bőr a képéről (szégyelli magát)

Még a bőre alatt is pénz van (tömerdek pénze van)

Bőrére megy (legfontosabb érdekeit sérti)

Félti a bőrét (fél hogy bajba kerül)

Nem szoktam a más bőrével takarózni (nem hárítom másra a felelősséget)

és végül:

Én jól érzem magam a bőrömben – hiszen bőrös vagyok.

A kiállítást ezennel megnyitom.